

Study Circle Career Development Institute

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागातील क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय

तालुका क्रीडा अधिकारी परीक्षा

महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

विशुल गोळ्ळ फिल्ल, प्लॉट नंबर ३४, सरोवर विहार समोर, सेक्टर ११, सीबीडी बेलापुर, नवी मुंबई-४००६१४

०२२-६९३८५९००

Email ID : contact-secretary@mpsc.gov.in

Website : https://mpsc.gov.in , https://mpsonline.gov.in

@mpsc_office

@official_mpsc

क्रमांक: डीआरए-०५२१/प्र.क्र.०३/२०२३/जाहिरात

जाहिरात क्रमांक : ०३०/२०२३

महाराष्ट्र शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागातील क्रीडा व युवक सेवा संचालनालयाच्या आस्थापनेवारील तालुका क्रीडा अधिकारी, सामान्य राज्य सेवा, गट-ब संवर्गातील पद भरती करीता विहित ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज मागविण्यात येत आहेत.

२. उपलब्ध पदसंख्या:- १६

३. भरावयाच्या पदांचा सामाजिक/समांतर आरक्षणाबाबतचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे:-

प्रवर्ग	अ.जा.	अ.ज	वि.जा. (अ)	भ.ज. (ब)	भ.ज. (क)	भ.ज. (ड)	वि.मा.प्र.	आ.दु.घ.	इ.मा.व.	एकूण आरक्षण	अराखीव (खुला)	एकूण पदे
एकूण पदे	०३	०१	--	०१	०१	०१	०१	०१	०६	१५	०१	१६
सर्वसाधारण	०२	०१	--	०१	०१	०१	०१	०१	०४	१२	०१	१३
महिला	०१	--	--	--	--	--	--	--	०२	०३	--	०३
खेळाडू	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
अनाथ							--					
दिव्यांग							--					

१. शैक्षणिक अर्हता आणि अनुभव:-

- १.१ शैक्षणिक अर्हता:- (i) Possess a Degree in Arts, Science, Commerce or law with a Bachelor of Physical Education (One year B.P.Ed.) of recognized Institution; **OR**
(ii) A Degree in Physical Education (B.P.Ed.) with the subject Physical Education as one of the method subject; **OR**
(iii) A Diploma in Sports (Coaching) conducted by the Netaji SubhashChandra National Institute of Sports, Patiala, or its divisional Centres at Calcutta, Bangalore, Gandhinagar, etc. or its equivalent Institutions;
(iv) Have an adequate knowledge of Marathi; **AND**

१.२ अनुभव:- Possess experience of minimum five years as sports teacher in school or college or as a physical Instructor gained after acquiring the qualification mentioned in sub-clause ८.१ above.

१.३ शैक्षणिक अर्हता व अनुभवाचा कालावधी गणना करण्याचा दिनांक:-

१.३.१ प्रस्तुत जाहिरातीस अनुसरुन अर्ज सादर करण्यासाठी विहित केलेल्या अंतिम दिनांकास संबंधित शैक्षणिक अर्हता धारण करणे आवश्यक आहे.

१.३.२ अनुभवाच्या कालावधीची गणना प्रस्तुत जाहिरातीस अनुसरुन अर्ज सादर करण्याकरीता विहित केलेल्या अंतिम दिनांकास करण्यात येईल.

१.४ अनुभवाच्या दाव्यांबाबत:-

आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे विविध स्वरुपाचे दावे करताना अथवा दावे अद्ययावत करताना प्रस्तुत जाहिरातीस अनुसरुन अनुभवाच्या दाव्यांनुसार पात्र होण्यासाठी उमेदवाराने Nature of Job - Sports Teacher OR Physical Instructor असे नमूद करणे अनिवार्य आहे. त्याशिवाय, ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे अर्ज स्वीकृत होऊ शकणार नाही.

तालुका क्रीडा अधिकारी, सामान्य राज्य सेवा, गट-ब
Taluka Sports Officer, General State Service, Group B

परीक्षेचे टप्पे: १) लेखी परीक्षा - २०० गुण

२) मुलाखत - ५० गुण

-:परीक्षा योजना:-

विषय	सांकेतांक	प्रश्नसंख्या	गुण	कालावधी	दर्जा	माध्यम	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
इतिहास, सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान, भूगोल, बुद्धिमापन चाचणी	९८४	१००	२००	एक तास	बारावी	मराठी व इंग्रजी	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
चालू घडामोडी, राज्यशास्त्र, अर्थव्यवस्था, क्रीडा					पदवी		

अ) नकारात्मक गुणदान -

१) प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/ कमी करण्यात येतील.
२) एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अथवा ज्या उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेत पूर्ण वर्तुळ चिन्हांकित केले नसेल अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील.
३) वरीलप्रमाणे कार्यपध्दतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णाकात आली तरीही ती अपूर्णाकातच राहिल व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
४) एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरित असेल तर, अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पध्दत लागू असणार नाही.

ब) अंतिम गुणवत्ता यादी ही वस्तुनिष्ठ परीक्षेतील व मुलाखतीतील एकत्रित गुणांवर आधारीत राहिल.

-: अभ्यासक्रम :-

घटक	
१	राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या चालू घडामोडी.
२	भारतीय स्वातंत्र्य लढा व आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्रासह.
३	भारत आणि महाराष्ट्र- राज्यशास्त्र व प्रशासन, संविधान, राजकीय प्रणाली, पंचायती राज, माहिती अधिकार कायदा.
४	भारतीय अर्थव्यवस्था व खालील बाबींशी निगडित मुद्दे - १. नियोजन २. संसाधनांचे एकत्रिकरण ३. वृद्धी व विकास ४. रोजगार ५. सर्वसमावेशक वाढ व त्यापासून निर्माण होणारे प्रश्न
५	सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान.
६	महाराष्ट्र, भारत व जगाचा भूगोल महाराष्ट्राच्या भारांशासह.
७	क्रीडा - आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंनी विविध स्पर्धांमध्ये नोंदविलेले विक्रम, नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे, केंद्र व राज्य शासनाच्या क्रीडा विषयक योजना, केंद्र व राज्य शासनाचे क्रीडा विषयक पुरस्कार, क्रीडा विषयक नियम, क्रीडा स्पर्धांमधील विविध बाबी व उद्भवणारी परिस्थिती .
८	बुद्धिमत्ता चाचणी - अंकगणित, बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, सरासरी, दशांश व अपुर्णांक तसेच बुद्ध्यांक मापन.

दिनांक - ३१/०५/२०२३

अवर सचिव
महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागातील क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय

तालुका क्रीडा अधिकारी परीक्षा

- * सदर लेखी परीक्षा २०० गुणांची असते.
- * प्रश्नसंख्या -१०० व गुणसंख्या - २००

१) प्रश्नपत्रिका-१ (१०० प्रश्न, २०० गुण)

- १) राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या चालू घडामोडी
- २) भारतीय स्वातंत्र्य लढा व आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्रासह
- ३) **भारत व महाराष्ट्र** - राज्यशास्त्र व प्रशासन, संविधान, राजकीय प्रणाली, पंचायत राज, माहिती अधिकार कायदा
- ४) **भारतीय अर्थव्यवस्था व खालील बाबीशी निगडीत मुद्दे -**
 - १) नियोजन
 - २) संसाधनांचे एकत्रीकरण
 - ३) वृद्धी व विकास
 - ४) रोजगार
 - ५) सर्वसमावेशक वाढ व त्यापासून निर्माण होणारे प्रश्न
- ५) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान
- ६) महाराष्ट्र, भारत व जगाचा भूगोल महाराष्ट्राच्या भारांशासह
- ७) **क्रीडा** - आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंनी विविध स्पर्धांमध्ये नोंदविलेले विक्रम, नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे, केंद्र व राज्यशासनाच्या क्रीडाविषयक योजना, केंद्र व राज्यशासनाचे क्रीडाविषयक पुरस्कार, क्रीडाविषयक नियम, क्रीडा स्पर्धांमधील विविध बाबी व उद्भवणारी परिस्थिती
- ८) **बुद्धिमत्ता चाचणी -**
अंकगणित, बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, सरासरी, दशांश अपूर्णांक व बुद्ध्यांक मापन

तालुका क्रीडा अधिकारी परीक्षा : १०० महत्त्वाचे मुद्दे

अभ्यासक्रमात नमूद घटक व त्यावर विचारल्या जाणाऱ्या प्रश्नांची संख्या * -

- १) राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या चालू घडामोडी - १०
 - २) भारतीय स्वातंत्र्य लढा व आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्रासह -१०
 - ३) भारत व महाराष्ट्र - राज्यशास्त्र व प्रशासन, संविधान, राजकीय प्रणाली, पंचायत राज, माहिती अधिकार कायदा -१०
 - ४) भारतीय अर्थव्यवस्था व विविध बाबीशी निगडित मुद्दे (नियोजन, संसाधनांचे एकत्रीकरण, वृद्धी व विकास, रोजगार,सर्वसमावेशक वाढ व त्यापासून निर्माण होणारे प्रश्न)-१०
 - ५) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान -१०
 - ६) महाराष्ट्र, भारत व जगाचा भूगोल महाराष्ट्राच्या भारांशासह -१०
 - ७) क्रीडा -आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंनी विविध स्पर्धांमध्ये नोंदविलेले विक्रम, नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे, केंद्र व राज्यशासनाच्या क्रीडाविषयक योजना, केंद्र व राज्यशासनाचे क्रीडाविषयक पुरस्कार, क्रीडाविषयक नियम, क्रीडा स्पर्धांमधील विविध बाबी व उदभवणारी परिस्थिती -३०
 - ८) बुद्धिमत्ता चाचणी -अंकगणित,बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, सरासरी, दशांश अपूर्णांक व बुद्ध्यांक मापन -१०
- * सदर संख्या ही महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या मागील व सद्य समकक्ष परीक्षा यावर आधारित व अंदाजित असून परीक्षेत त्यात बदल अपेक्षित आहे.

(१) राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या चालू घडामोडी

- १) जागतिक राजकीय घटना - संघटना, आंतरराष्ट्रीय संबंध, मानवी हक्क विषयक घटना, संरक्षणविषयक घटना, जागतिक स्तरावरील आर्थिक घडामोडी
- २) राष्ट्रीय राजकीय घटना - निवडणुका, प्रशासन, न्यायालयीन निकाल, आयोग, कायदे व घटनादुरुस्त्या, आंदोलने
- ३) आर्थिक व वित्तीय घटना अर्थसंकल्प व सार्वजनिक वित्त, बँकिंग व वित्त, कृषी व ग्रामीण विकास, दारिद्र्य व बेकारी, विदेश व्यापार,
- ४) वैज्ञानिक घटना - ऊर्जा तंत्रज्ञान व आण्विक प्रकल्प,आयसीटी, अवकाशविज्ञान, वैज्ञानिक संस्था व संशोधक , जैवतंत्रज्ञान, रोगविज्ञान
- ५) सामाजिक व शैक्षणिक घटना - सामाजिक सुरक्षेचे उपक्रम व पुढाकार, शैक्षणिक व आरोग्य क्षेत्रातील घटना, रोजगार निर्मिती व कौशल्य विकास
- ६) भौगोलिक व पर्यावरणविषयक घटना - प्रकाशझोतातील स्थळे, राजकीय भूगोल, पर्यावरण परिषदा, संवर्धन, कायदे, आपत्तीव्यवस्थापन
- ७) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती
- ८) पारितोषिक, पुरस्कार व बहुमान
- ९) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना - संगीत व नृत्य, चित्रपट, यात्रा, संस्था व स्मारके, साहित्यिक घटना
- १०) सामान्यज्ञान - महत्त्वाचे दिवस व वर्ष, सर्वप्रथम, सर्वात मोठे/छोटे, ऐतिहासिक घटनाक्रम

(२) भारतीय स्वातंत्र्य लढा व आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्रासह

- ११) युरोपियन आणि अँग्लो - ब्रिटिश युद्धे
- १२) ब्रिटिश प्रशासन - गव्हर्नर जनरल्स आणि व्हाईसरॉयांची भूमिका
- १३) ब्रिटिश राजवटीतील घटनात्मक सुधारणा, कायदे, आयोग व समित्या
- १४) सामाजिक धार्मिक सुधारणा, शिक्षण आणि प्रेस
- १५) ब्रिटिश राजवटीचा आर्थिक परिणाम
- १६) राष्ट्रवाद आणि राजकीय संघटनांचा उदय
- १७) क्रांतिकारक संघटना व राष्ट्रवाद
- १८) काँग्रेस पक्ष - संस्थापक, अधिवेशने, ठराव, स्वातंत्र्य चळवळी- स्वदेशी, असहयोग, सविनय कायदेभंग, भारत छोडो
- १९) शेतकरी आंदोलन आणि कृषी सुधारणा, कामगार चळवळी आणि कामगार संघटना
- २०) स्वातंत्र्य आणि संबंधित समस्या, संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ व स्वातंत्र्योत्तर भारत

(३) भारत व महाराष्ट्र - राजकीय व्यवस्था

- १) संविधान
- २) राजकीय प्रणाली
- ३) राज्यशास्त्र व प्रशासन
- ४) पंचायत राज
- ५) माहिती अधिकार कायदा

* संविधान -

- २१) संविधान सभा, स्रोत, समित्या, चिन्हे, प्रस्तावना, ठळक आणि मूलभूत वैशिष्ट्ये, कलमे
- २२) मूलभूत हक्क/एफआर, डीपी, एफडी, घटना दुरुस्त्या, आयोग आणि मंडळे

* राजकीय प्रणाली -

- २३) केंद्र-राज्य संबंध, न्यायपालिका
- २४) संसद, राज्य विधीमंडळ, राजकीय पक्ष व निवडणुका

* राज्यशास्त्र व प्रशासन -

- २५) केंद्रीय प्रशासकीय यंत्रणा - कार्यकारी, विधिमंडळ
- २६) राज्य सरकार आणि प्रशासन - कार्यकारी, विधिमंडळ

* पंचायत राज -

- २७) स्थानिक स्वराज्य संस्थांची उत्क्रांती, ७३ वी आणि ७४ वी दुरुस्ती, जिल्हा प्रशासन
- २८) ग्रामपंचायत, तालुका पंचायत, जिल्हा परिषद आणि ग्रामविकास

* माहिती अधिकार कायदा -

- २९) माहिती अधिकार कायदा - उत्क्रांती, उद्देश, महत्वाची कलमे, दुरुस्त्या व परिशिष्टे
- ३०) माहिती अधिकार कायदा - अंमलबजावणी यंत्रणा, राज्य व केंद्रीय माहिती आयोग, आयुक्त, अधिकारी, अपील

(४) भारतीय अर्थव्यवस्था व महत्त्वाच्या बाबी

* भारतीय अर्थव्यवस्था व खालील बाबीशी निगडित मुद्दे -

- १) नियोजन
- २) संसाधनांचे एकत्रीकरण
- ३) वृद्धी व विकास
- ४) रोजगार
- ५) सर्वसमावेशक वाढ व त्यापासून निर्माण होणारे प्रश्न

* नियोजन

- ३१) नियोजन यंत्रणा, नीती आयोग, जिल्हा नियोजन समिती
- ३२) राष्ट्रीय उत्पन्न - जीव्हीए, जीडीपी, अर्थसंकल्प, सार्वजनिक खर्च, आर्थिक आणि वित्तीय धोरणे - कर महसूल

* संसाधनांचे एकत्रीकरण

- ३३) कृषी - ग्रामीण विकास आणि सहकार क्षेत्र
- ३४) उद्योग - पायाभूत सुविधा आणि सेवा क्षेत्र, विदेशी व्यापार, बँकिंग

* वृद्धी व विकास

- ३५) वाढ आणि विकास - क्षेत्रीय वाढ, एसडीजी, पंचवार्षिक योजना व विकास कार्यक्रम
- ३६) विकास कार्यक्रम - महिला, मुले, ज्येष्ठ नागरिक यांच्या संदर्भात

* रोजगार

- ३७) रोजगार निर्मिती कार्यक्रम, बेकारी - कारणे, स्वरूप, प्रकार, रोजगार निर्मिती कार्यक्रम
- ३८) गरिबी - संकल्पना, गरिबीचे मोजमाप, दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रम

* सर्वसमावेशक वाढ व त्यापासून निर्माण होणारे प्रश्न

- ३९) विविध वंचित गटांच्या संदर्भात सर्वसमावेशकता
- ४०) शिक्षण, आरोग्य, सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रातील वाढ -विविध घटकासाठी सवलती व अनुदाने

(५) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान

- १) भौतिकशास्त्र (फिजिक्स)
- २) रसायनशास्त्र (केमिस्ट्री)
- ३) प्राणिशास्त्र (झूलॉजी)
- ४) वनस्पतिशास्त्र (बॉटनी)
- ५) आरोग्यशास्त्र (हायजीन)

* भौतिकशास्त्र (फिजिक्स)

- ४१) गतीशास्त्र, उष्णता, लहरी - प्रकाश, ध्वनी, विद्युतचुंबकीय लहरी
- ४२) विद्युतशास्त्र, चुंबकत्व, अणुविज्ञान, खगोलशास्त्र आणि अंतराळ विज्ञान

*** रसायनशास्त्र (केमिस्ट्री)**

- ४३) आवर्त सारणी - धातू आणि अधातू, रासायनिक अभिक्रिया - आम्ल, क्षार, संयुगे
४४) सेंद्रिय रसायनशास्त्र - हायड्रोकार्बन्स, कीटकनाशके, इंधन, वायू, खते

*** प्राणिशास्त्र (झूलॉजी)**

- ४५) पेशीविज्ञान व चयापचयन, प्राण्यांचे वर्गीकरण आणि उदाहरणे, प्राणी शरीरविज्ञान
४६) उपयुक्त आणि हानीकारक प्राणी - पशुपालन, दुग्धव्यवसाय, कुक्कुटपालन

*** वनस्पतिशास्त्र (बॉटनी)**

- ४७) वनस्पतींचे वर्गीकरण आणि उदाहरणे, कृषीविज्ञान व वनशास्त्र
४८) उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती - फलोत्पादन आणि फुलशेती

*** आरोग्यशास्त्र (हायजीन)**

- ४९) मानवी शरीर प्रणाली - चेतासंस्था, रक्ताभिसरण, पचन व उत्सर्जन संस्था, स्नायू व अस्थि,
५०) आरोग्य आणि रोग - रोगप्रसार व कारक घटक, रोगनिदान, उपचार आणि कार्यक्रम, अन्न आणि पोषण

(६) महाराष्ट्र, भारत व जगाचा भूगोल महाराष्ट्राच्या भारांशासह

- ५१) सूर्यमाला आणि पृथ्वी-अक्षांश आणि रेखांश, भूकंप आणि ज्वालामुखी, खडक
५२) जागतिक विभाग - भौगोलिक वैशिष्ट्ये, हवामान - वातावरण, वारे आणि महासागर प्रवाह
५३) जगाचा सामाजिक भूगोल - लोकसंख्या, भाषा, वंश, भौगोलिक राजकारण, जागतिक स्थाने आणि सीमा
५४) जगाचा आर्थिक भूगोल - खनिजे आणि ऊर्जा साधने, उद्योग, वाहतूक आणि पर्यटन, वने आणि पर्यावरण, कृषी
५५) भारताचा भौतिक भूगोल- भारतीय उपखंडातील उत्क्रांती, हिमालय, पर्वत, पठार, वाळवंट क्षेत्र, किनारी भाग, बेटे, भारतातील नद्या आणि प्रकल्प, हवामान व पर्जन्यमान
५६) भारताचा सामाजिक व राजकीय भूगोल - लोकसंख्या, भाषा, जमाती आणि वंश, स्थाने आणि सीमा, भौगोलिक राजकारण
५७) भारताचा आर्थिक भूगोल - कृषी, वनस्पती, वने, खनिजे, उद्योग, वाहतूक आणि पर्यटन, शहरे, व्यापार
५८) महाराष्ट्राचा भौतिक भूगोल - सह्याद्री आणि त्याच्या पर्वतरांगा, नद्या आणि धरणे, खडक, माती, पीके, वने व वनस्पती
५९) महाराष्ट्राचा सामाजिक व राजकीय भूगोल - लोकसंख्या, स्थलांतर, वस्त्या आणि जमाती, जिल्ह्यांची निर्मिती व सीमारेषा
६०) महाराष्ट्राचा आर्थिक भूगोल - कृषी, वनस्पती, खनिजे आणि ऊर्जा साधने, उद्योग, वाहतूक आणि पर्यटन, शहरे, व्यापार

(७) क्रीडा क्षेत्राविषयक ज्ञान

- १) महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा
२) खेळाडूंनी विविध स्पर्धांमध्ये नोंदविलेले विक्रम
३) नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे
४) केंद्र व राज्यशासनाच्या क्रीडाविषयक योजना
५) केंद्र व राज्यशासनाचे क्रीडाविषयक पुरस्कार
६) क्रीडाविषयक नियम
७) क्रीडा स्पर्धांमधील विविध बाबी व उदभवणारी परिस्थिती
८) क्रीडा विज्ञान

*** महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा**

- ६१) जागतिक क्रीडा स्पर्धा – आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये
- ६२) राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धा – आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये
- ६३) प्रादेशिक क्रीडा स्पर्धा – आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये
- ६४) शालेय व महाविद्यालयीन स्तरावरील क्रीडा स्पर्धा – जिल्हास्तरीय, विद्यापीठ व विभाग स्तरावरील, अश्वमेध

*** खेळाडूनी विविध स्पर्धांमध्ये नोंदविलेले विक्रम**

- ६५) जागतिक स्तरावरील विक्रम – वैयक्तिक, सांघिक
- ६६) राष्ट्रीय व प्रादेशिक स्तरावरील विक्रम – वैयक्तिक, सांघिक
- ६७) प्रसिद्ध खेळाडू व त्यांची कामगिरी

*** नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे**

- ६८) खेळाडूंची आत्मचरित्रे व चरित्रे
- ६९) खेळाडूंचे योगदान व बहुमान
- ७०) क्रीडाप्रकार आणि प्रसिद्ध खेळाडू

*** केंद्र व राज्यशासनाच्या क्रीडाविषयक योजना**

- ७१) केंद्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना – टॉप्स, साई पुरस्कृत प्रशिक्षण उपक्रम
- ७२) शालेय व महाविद्यालयीन स्तरावरील महाराष्ट्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना

*** केंद्र व राज्यशासनाचे क्रीडाविषयक पुरस्कार**

- ७३) जागतिक स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार
- ७४) राष्ट्रीय स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार
- ७५) महाराष्ट्र स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार

*** क्रीडाविषयक नियम**

- ७६) विविध खेळांची नियमावली
- ७७) क्रीडाविषयक सामग्री
- ७८) क्रीडासाहित्य
- ७९) क्रीडांगण – प्रकार, वैशिष्ट्ये, स्टेडियम्स

*** क्रीडा स्पर्धांमधील विविध बाबी व उदभवणारी परिस्थिती**

- ८०) क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन – प्रकार, संयोजक व नियंत्रण समित्या
- ८१) क्रीडा स्पर्धांचे उदघाटन व समारोप – क्रम, सहभागी व्यक्ती
- ८२) क्रीडा स्पर्धांचे व्यवस्थापन – सामनापत्रक, पंच, शिबिरे
- ८३) क्रीडा स्पर्धांमध्ये उदभवणारी परिस्थिती

*** क्रीडा विज्ञान**

- ८४) क्रीडाशास्त्र
- ८५) शारीरिक शिक्षण
- ८६) अध्यापन, अध्ययन व व्यक्तीमत्त्वविकास
- ८७) क्रीडा प्रशिक्षण व मार्गदर्शन
- ८८) क्रीडा व्यवस्थापन
- ८९) प्रशिक्षण संस्था व क्रीडा विद्यापीठे
- ९०) क्रीडा मानसशास्त्र

(८) बुद्धिमत्ता चाचणी

*** बुद्धिमत्ता चाचणी** - अंकगणित, बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, सरासरी, दशांश अपूर्णांक व बुद्ध्यांक मापन

- ९१) संख्या आणि वर्णमालिका, सांकेतिक भाषा, साम्य, तुलना, वर्गीकरण
- ९२) मशीन इनपुट आणि चिन्हे, गणितीय तर्क, परिच्छेदांवरून निष्कर्ष काढणे
- ९३) विधाने आणि युक्तिवाद, विधाने आणि गृहितके, विधाने आणि निष्कर्ष
- ९४) बैठक व मांडणी व्यवस्था, नातेसंबंध
- ९५) आकृत्यांवरील प्रश्न, घनावरील प्रश्न
- ९६) संख्याप्रणाली - लसावि, मसावि, वर्गमूळ आणि घनमूळ
- ९७) बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश अपूर्णांक, सरासरी, संभाव्यता, टक्केवारी, गुणोत्तर आणि प्रमाण
- ९८) वेळ आणि अंतर, रेल्वे, बोट आणि जलप्रवाह, काळ आणि काम
- ९९) नफा आणि तोटा, विक्री आणि खरेदी, साधे आणि चक्रवाढ व्याज
- १००) भूमिती - क्षेत्रफळ, घनफळ आणि परिमिती, घड्याळ, कॅलेंडर, वय, दिशानिर्देश, वेन आकृत्यांवरील समस्या

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागातील क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय

तालुका क्रीडा अधिकारी चाळणी परीक्षा, ६ ऑगस्ट २०००

तालुका क्रीडा अधिकारी परीक्षा अभ्यासक्रम

* २००० सालच्या तालुका क्रीडा अधिकारी परीक्षेत विचारले गेलेले प्रश्न (घटकनिहाय) -

- १) राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या चालू घडामोडी - २
- २) भारतीय स्वातंत्र्य लढा व आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्रासह - १०
- ३) भारत व महाराष्ट्र - राज्यशास्त्र व प्रशासन, संविधान, राजकीय प्रणाली, पंचायत राज, माहिती अधिकार कायदा - १०
- ४) भारतीय अर्थव्यवस्था व विविध बाबीशी निगडित मुद्दे (नियोजन, संसाधनांचे एकत्रीकरण, वृद्धी व विकास, रोजगार, सर्वसमावेशक वाढ व त्यापासून निर्माण होणारे प्रश्न) - १०
- ५) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान - १०
- ६) महाराष्ट्र, भारत व जगाचा भूगोल महाराष्ट्राच्या भारांशासह - १०
- ७) क्रीडा क्षेत्र - आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंनी विविध स्पर्धामध्ये नोंदविलेले विक्रम, नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे, केंद्र व राज्यशासनाच्या क्रीडाविषयक योजना, केंद्र व राज्यशासनाचे क्रीडाविषयक पुरस्कार, क्रीडाविषयक नियम, क्रीडा स्पर्धामधील विविध बाबी व उद्भवणारी परिस्थिती - ३०
- ८) बुद्धिमत्ता चाचणी - अंकगणित, बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, सरासरी, दशांश अपूर्णांक व बुद्ध्यांक मापन - १०

(१) राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या चालू घडामोडी / ३

- १) जागतिक राजकीय घटना / १
- २) राष्ट्रीय राजकीय घटना
- ३) आर्थिक व वित्तीय घटना
- ४) वैज्ञानिक घटना
- ५) सामाजिक व शैक्षणिक घटना
- ६) भौगोलिक व पर्यावरणविषयक घटना
- ७) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती / १
- ८) पारितोषिक, पुरस्कार व बहुमान
- ९) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना / १
- १०) सामान्यज्ञान

१) जागतिक राजकीय घटना

- १) भारत-पाकिस्तान युद्धामधील "कारगील" हा शब्द कशाशी संबंधित आहे ?
१) सरोवर २) टेकड्या ३) जमात ४) बटालियन

७) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती

- १) सन २००० मधील सर्वात श्रीमंत व्यक्ती ही आहे.
१) राहुल बजाज २) बिल गेटस् ३) किलोस्कर ४) रतन टाटा

९) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना

- १) पु. ल. देशपांडे यांचे हे पुस्तक नवीनतम आहे.
१) बटाट्याची चाळ २) अघळपघळ ३) तुझे आहे तुजपाशी ४) व्यक्ती आणि वल्ली

(२) भारतीय स्वातंत्र्य लढा व आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्रासह/२

- ११) युरोपियन आणि अँग्लो - ब्रिटिश युद्धे
१२) ब्रिटिश प्रशासन - गव्हर्नर जनरल्स आणि व्हाईसरॉयांची भूमिका / १
१३) ब्रिटिश राजवटीतील घटनात्मक सुधारणा, कायदे, आयोग व समित्या
१४) सामाजिक धार्मिक सुधारणा, शिक्षण आणि प्रेस / १
१५) ब्रिटिश राजवटीचा आर्थिक परिणाम
१६) राष्ट्रवाद आणि राजकीय संघटनांचा उदय
१७) क्रांतिकारक संघटना व राष्ट्रवाद
१८) काँग्रेस पक्ष - संस्थापक, अधिवेशने, ठराव, स्वातंत्र्य चळवळी- स्वदेशी, असहयोग, सविनय कायदेभंग, भारत छोडो
१९) शेतकरी आंदोलन आणि कृषी सुधारणा, कामगार चळवळी आणि कामगार संघटना
२०) स्वातंत्र्य आणि संबंधित समस्या, संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ व स्वातंत्र्योत्तर भारत

१२) ब्रिटिश प्रशासन - गव्हर्नर जनरल्स आणि व्हाईसरॉयांची भूमिका

- १) सती रुढीविरोधी कायदा करणारा गव्हर्नर जनरल होता.
१) लॉर्ड विल्यम बेंटिक २) लॉर्ड कॉर्नवॉलीस ३) लॉर्ड कर्झन ४) लॉर्ड रिपन

१४) सामाजिक धार्मिक सुधारणा, शिक्षण आणि प्रेस

- १) इ.स.१८५७ मध्ये पुण्यात यांनी पहिली मुलींची शाळा सुरु केली.
१) महर्षी कर्वे २) महर्षी शिंदे ३) महात्मा फुले ४) न्या. रानडे

(३) भारत व महाराष्ट्र राज्यव्यवस्था / २

- २१) संविधान सभा, स्रोत, समित्या, चिन्हे, प्रस्तावना, ठळक आणि मूलभूत वैशिष्ट्ये, कलमे
२२) मूलभूत हक्क/एफआर, डीपी, एफडी, घटना दुरुस्त्या, आयोग आणि मंडळे
२३) केंद्र-राज्य संबंध, न्यायपालिका
२४) संसद, राज्य विधीमंडळ, राजकीय पक्ष व निवडणुका
२५) केंद्रीय प्रशासकीय यंत्रणा - कार्यकारी, विधिमंडळ
२६) राज्य सरकार आणि प्रशासन - कार्यकारी, विधिमंडळ
२७) स्थानिक स्वराज्य संस्थांची उत्क्रांती, ७३ वी आणि ७४ वी दुरुस्ती, जिल्हा प्रशासन / १

- २८) ग्रामपंचायत, तालुका पंचायत, जिल्हा परिषद आणि ग्रामविकास / १
२९) माहिती अधिकार कायदा - उत्क्रांती, उद्देश, महत्वाची कलमे, दुरुस्त्या व परिशिष्टे
३०) माहिती अधिकार कायदा - अंमलबजावणी यंत्रणा, राज्य व केंद्रीय माहिती आयोग, आयुक्त, अधिकारी, अपील

२७) स्थानिक स्वराज्य संस्थांची उत्क्रांती, ७३ वी आणि ७४ वी दुरुस्ती, जिल्हा प्रशासन

- १) पुणे, सोलापूर, कोल्हापूर इ. महानगरपालिकांचा कारभार या कायदानुसार केला जातो.
१) लोकप्रतिनिधित्व कायदा २) बॉम्बे म्युनिसिपल कार्पोरेशन अॅक्ट
३) बॉम्बे प्रॉव्हिन्शियल म्युनिसिपल कॉर्पोरेशन अॅक्ट १९४९ ४) पुणे महानगरपालिका अॅक्ट

२८) ग्रामपंचायत, तालुका पंचायत, जिल्हा परिषद आणि ग्रामविकास

- १) ग्रामपंचायत सदस्यासाठी आवश्यक किमान वयोमर्यादा वर्षे आहे.
१) १८ २) २५ ३) २० ४) २१

(४) भारतीय अर्थव्यवस्था व विविध बाबीशी निगडीत मुद्दे / ३

- ३१) नियोजन यंत्रणा, नीती आयोग, जिल्हा नियोजन समिती
३२) राष्ट्रीय उत्पन्न - जीव्हीए, जीडीपी, अर्थसंकल्प, सार्वजनिक खर्च, आर्थिक आणि वित्तीय धोरणे - कर महसूल
३३) कृषी - ग्रामीण विकास आणि सहकार क्षेत्र
३४) उद्योग - पायाभूत सुविधा आणि सेवा क्षेत्र, विदेशी व्यापार, बँकिंग
३५) वाढ आणि विकास - क्षेत्रीय वाढ, एसडीजी, पंचवार्षिक योजना व विकास कार्यक्रम
३६) विकास कार्यक्रम - महिला, मुले, ज्येष्ठ नागरिक यांच्या संदर्भात
३७) रोजगार निर्मिती कार्यक्रम, बेकारी - कारणे, स्वरूप, प्रकार, रोजगार निर्मिती कार्यक्रम
३८) गरिबी - संकल्पना, गरिबीचे मोजमाप, दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रम
३९) विविध वंचित गटांच्या संदर्भात सर्वसमावेशकता
४०) शिक्षण, आरोग्य, सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रातील वाढ -विविध घटकासाठी सवलती व अनुदाने

३३) कृषी - ग्रामीण विकास आणि सहकार क्षेत्र

- १) राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँक या वर्षी स्थापन झाली.
१) १९८३ २) १९८५ ३) १९८२ ४) १९८०

३४) उद्योग - पायाभूत सुविधा आणि सेवा क्षेत्र, विदेशी व्यापार, बँकिंग

- १) व्यक्तिगत संगणक तयार करणारी जगातील सर्वात मोठी कंपनी कोणती?
१) कॉम्पॅक कॉम्प्युटर कंपनी २) बी. पी. एल. ३) पाटनी कॉम्प्युटर्स ४) सॅमसुंग

३९) विविध वंचित गटांच्या संदर्भात सर्वसमावेशकता

- १) महाराष्ट्रात आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल व लहान शेतकऱ्यांना याद्वारे कर्जपुरवठा केला जातो.
१) सहकारी पतसंस्था २) राष्ट्रीयकृत बँका ३) व्यापारी बँक ४) विभागीय ग्रामीण बँका

(५) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान / ९

- ४१) गतीशास्त्र, उष्णता, लहरी - प्रकाश, ध्वनी, विद्युतचुंबकीय लहरी / २
४२) विद्युतशास्त्र, चुंबकत्व, अणुविज्ञान, खगोलशास्त्र आणि अंतराळ विज्ञान
४३) आवर्त सारणी - धातू आणि अधातू, रासायनिक अभिक्रिया - आम्ल, क्षार, संयुगे
४४) सेंद्रिय रसायनशास्त्र - हायड्रोकार्बन्स, कीटकनाशके, इंधन, वायू, खते
४५) पेशीविज्ञान व चयापचयन, प्राण्यांचे वर्गीकरण आणि उदाहरणे, प्राणी शरीरविज्ञान
४६) उपयुक्त आणि हानीकारक प्राणी - पशुपालन, दुग्धव्यवसाय, कुक्कुटपालन
४७) वनस्पतींचे वर्गीकरण आणि उदाहरणे, कृषीविज्ञान व वनशास्त्र
४८) उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती - फलोत्पादन आणि फुलशेती
४९) मानवी शरीर प्रणाली - चेतासंस्था, रक्ताभिसरण, पचन व उत्सर्जन संस्था, स्नायू व अस्थि / ५
५०) आरोग्य आणि रोग - रोगप्रसार व कारक घटक, रोगनिदान, उपचार आणि कार्यक्रम, अन्न आणि पोषण / २

४१) गतीशास्त्र, उष्णता, लहरी - प्रकाश, ध्वनी, विद्युतचुंबकीय लहरी

- १) फेकलेली वस्तू कोनातून फेकली गेली तर कमाल दूर अंतरावर जाते.
१) ९०° २) ४५° ३) ५५° ४) ६५°
२) स्थिरत्व प्राप्त करण्यासाठी ची गरज असते.
१) पाया २) वजन
३) गुरुत्वमध्याची पायापासूनची उंची ४) वरील सर्व

४९) मानवी शरीर प्रणाली - चेतासंस्था, रक्ताभिसरण, पचन व उत्सर्जन संस्था, स्नायू व अस्थि

- १) मानवी शरीरात एकूण हाडे असतात.
१) २१६ २) २१० ३) २१२ ४) २०६
२) श्वेतपेशींचे प्रमुख कार्य असते.
१) शरीररक्षण २) कार्बन डायऑक्साईडचे वहन
३) रक्त गोठणे ४) शरीराची वाढ
३) हृदयाच्या स्नायूंना स्नायू असे म्हणतात.
१) ऐच्छिक स्नायू २) पट्ट्याचे स्नायू ३) अचल स्नायू ४) अनैच्छिक स्नायू

- ४) मज्जासंस्था ही मेंदू व पाठीच्या मणक्यातून जाणारी मज्जारज्जू आणि या सर्वांनी मिळून बनलेली संस्था आहे.
- १) हृदय २) पाठीचा मणका ३) मज्जातंतू ४) लहान मेंदू
- ५) श्वसनाची क्रिया तत्त्वावर आधारित आहे.
- १) बॉईलच्या २) न्यूटनच्या ३) ओहमच्या ४) पाश्चरच्या

५०) आरोग्य आणि रोग – रोगप्रसार व कारक घटक, रोगनिदान, उपचार आणि कार्यक्रम, अन्न आणि पोषण

- १) 'अ' जीवनसत्त्वाच्या अभावी हा आजार होऊ शकतो.
- १) वाढ खुंटणे २) मुडदुस ३) हाडांचा ठिसुळपणा ४) रातआंधळेपणा
- २) त्रिगुणी लस कोणत्या आजाराच्या प्रतिबंधासाठी दिली जाते?
- १) गोवर, गालगुंड, पटकी २) कांजिण्या, हागवण, आमांश
३) डांग्याखोकला, धनुर्वात, घटसर्प ४) कांजिण्या, गोवर, गालगुंड
- ३) 'अ' जीवनसत्त्वाच्या अभावाने कोणता विकार उद्भवतो?
- १) बेरीबेरी २) रातआंधळेपणा ३) स्कर्व्ही ४) डायबेटीस

(६) महाराष्ट्र, भारत व जगाचा भूगोल महाराष्ट्राच्या भारांशासह / २

- ५१) सूर्यमाला आणि पृथ्वी-अक्षांश आणि रेखांश, भूकंप आणि ज्वालामुखी, खडक
- ५२) जागतिक विभाग – भौगोलिक वैशिष्ट्ये, हवामान – वातावरण, वारे आणि महासागर प्रवाह
- ५३) जगाचा सामाजिक भूगोल – लोकसंख्या, भाषा, वंश, भौगोलिक राजकारण, जागतिक स्थाने आणि सीमा
- ५४) जगाचा आर्थिक भूगोल – खनिजे आणि ऊर्जा साधने, उद्योग, वाहतूक आणि पर्यटन, वने आणि पर्यावरण, कृषी
- ५५) भारताचा भौतिक भूगोल – भारतीय उपखंडातील उत्क्रांती, हिमालय, पर्वत, पठार, वाळवंट क्षेत्र, किनारी भाग, बेटे, भारतातील नद्या आणि प्रकल्प, हवामान व पर्जन्यमान
- ५६) भारताचा सामाजिक व राजकीय भूगोल – लोकसंख्या, भाषा, जमाती आणि वंश, स्थाने आणि सीमा, भौगोलिक राजकारण
- ५७) भारताचा आर्थिक भूगोल – कृषी, वनस्पती, वने, खनिजे, उद्योग, वाहतूक आणि पर्यटन, शहरे, व्यापार
- ५८) महाराष्ट्राचा भौतिक भूगोल – सह्याद्री आणि त्याच्या पर्वतरांगा, नद्या आणि धरणे, खडक, माती, पीके, वने व वनस्पती
- ५९) महाराष्ट्राचा सामाजिक व राजकीय भूगोल – लोकसंख्या, स्थलांतर, वस्त्या आणि जमाती, जिल्ह्यांची निर्मिती व सीमारेषा
- ६०) महाराष्ट्राचा आर्थिक भूगोल – कृषी, वनस्पती, खनिजे आणि ऊर्जा साधने, उद्योग, वाहतूक आणि पर्यटन, शहरे, व्यापार

५८) महाराष्ट्राचा भौतिक भूगोल – सह्याद्री आणि त्याच्या पर्वतरांगा, नद्या आणि धरणे, खडक, माती, पीके

- १) खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळते ? (धरण – नदी)
- १) राधानगरी – भोगावती २) येलदरी – तापी
३) खडकवासला – कोयना ४) काक्रापारा – पूर्णा

५९) महाराष्ट्राचा सामाजिक व राजकीय भूगोल

- १) क्षेत्रफळाच्या दृष्टिकोनातून अहमदनगर जिल्ह्याचा क्रमांक महाराष्ट्रात आहे.
१) पहिला २) दुसरा ३) तिसरा ४) नववा

(७) क्रीडा क्षेत्राविषयक माहिती

महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा / ८

- ६१) जागतिक क्रीडा स्पर्धा - आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये / ६
६२) राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धा - आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये / २
६३) प्रादेशिक क्रीडा स्पर्धा - आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये
६४) शालेय व महाविद्यालयीन स्तरावरील क्रीडा स्पर्धा - जिल्हास्तरीय, विद्यापीठ व विभाग स्तरावरील, अश्वमेध

६१) जागतिक क्रीडा स्पर्धा - आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये

- १) हिंवाळी ऑलिम्पिक स्पर्धांची सुरुवात साली झाली.
१) १९२२ २) १९२४ ३) १९२० ४) १९०८
- २) सन १८९६ ते १९९६ या १०० वर्षांच्या कालखंडात खालीलपैकी कोणत्या वर्षात ऑलिम्पिक स्पर्धांचे आयोजन केले गेले नाही?
१) १९१२ २) १९३६ ३) १९४० ४) १९४८
- ३) ऑलिम्पिक मधील मॅरेथॉन स्पर्धेत या वर्षापासून महिलांना भाग घेण्यास परवानगी देण्यात आली.
१) १९७६ २) १९८० ३) १९८४ ४) १९८८
- ३) राष्ट्रकूल (कॉमनवेल्थ) खेळांचे पहिले सामने साली ठिकाणी संपन्न झाले.
१) १९२० - ब्राझील २) १९१७ - कॅनडा ३) १९२५ - टोकियो ४) १९३० - कॅनडा
- ४) १५ सप्टेंबर २००० पासूनच्या ऑलिम्पिक २००० साठी कोणते ठिकाण निश्चित केले ?
१) दिल्ली २) सिडनी ३) सेऊल ४) इस्लामाबाद
- ५) टेनिस या खेळातील एका आंतरराष्ट्रीय स्पर्धेचे अचूक नाव लिहा.
१) उबेर कप-अमेरिकन कप २) विंबल्डन-ऑस्ट्रेलियन ओपन
३) टेनिस वर्ल्ड कप-ऑल इंग्लंड ओपन ४) रोलॅंड गॅरोस - फ्रेंच ओपन

६२) राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धा - आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये

- १) पहिल्या आशियाई स्पर्धेचे आयोजन या देशात झाले.
१) जपान २) चीन ३) पाकिस्तान ४) भारत

- २) व्हॉलीबॉल खेळाच्या राष्ट्रीय स्तरावर आयोजण्यात येणाऱ्या खालीलपैकी अचूक स्पर्धेचे नाव सांगा.
- १) ऑल इंडिया गोल्डकप स्पर्धा-डेव्हीस कप स्पर्धा
 - २) शिवांथी गोल्ड कप स्पर्धा-फेडरेशन कप स्पर्धा
 - ३) डेव्हीस कप स्पर्धा-फेडरेशन कप स्पर्धा
 - ४) फेडरेशन कप स्पर्धा-शिवांथी गोल्ड कप स्पर्धा

खेळाडूंनी विविध स्पर्धांमध्ये नोंदविलेले विक्रम / २

- ६५) जागतिक स्तरावरील विक्रम - वैयक्तिक, सांघिक / १
- ६६) राष्ट्रीय व प्रादेशिक स्तरावरील विक्रम - वैयक्तिक, सांघिक
- ६७) प्रसिद्ध खेळाडू व त्यांची कामगिरी / १

६५) जागतिक स्तरावरील विक्रम - वैयक्तिक, सांघिक

- १) वर्ल्डकप फूटबॉल स्पर्धेत सर्वाधिक वेळा वर्ल्डकप या देशाने जिंकला.
- १) इंग्लंड
 - २) अर्जेन्टिना
 - ३) पश्चिम जर्मनी
 - ४) ब्राझील

६७) प्रसिद्ध खेळाडू व त्यांची कामगिरी

- १) भारताने आजपर्यंत ऑलिम्पिक खेळातील वैयक्तिक क्रीडा प्रकारात दोन पदके मिळविली. त्यापैकी एक खेळाडू श्री लिअंडर पेस आहे तर दुसरा खेळाडू कोण ?
- १) महेश भूपती
 - २) पी.टी. उषा
 - ३) खाशाबा जाधव
 - ४) अश्विनी कुमार

नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे / ३

- ६८) खेळाडूंची आत्मचरित्रे व चरित्रे
- ६९) खेळाडूंचे योगदान व बहुमान / २
- ७०) क्रीडाप्रकार आणि प्रसिद्ध खेळाडू / १

६९) खेळाडूंचे योगदान व बहुमान

- १) मेजर ध्यानचंद यांचा जन्मदिन शासनातर्फे "क्रीडा दिन" म्हणून साजरा करण्यात येतो तो दिवस कोणता?
- १) २७ ऑगस्ट
 - २) २९ ऑगस्ट
 - ३) २८ ऑगस्ट
 - ४) यापैकी नाही
- २) आधुनिक ऑलिम्पिक खेळांचा जनक बॅरन पी. कुबर्टिन हा या देशाचा प्रतिनिधी होता.
- १) फ्रान्स
 - २) इटली
 - ३) ग्रीस
 - ४) अमेरिका

७०) क्रीडाप्रकार आणि प्रसिद्ध खेळाडू

- १) स्तंभ 'अ' आणि स्तंभ 'ब' मधील खेळाडू व खेळाच्या जोड्या दिल्या आहेत. त्या पैकी एक योग्य जोडी ओळखा.

अ	ब
१) बलबीर सिंग	जलतरण पटू
२) मिल्खा सिंग	हॉकी
३) व्ही. भास्करन	अॅथलेटिक्स
४) बचेंद्री पाल	गिर्यारोहण

केंद्र व राज्यशासनाच्या क्रीडाविषयक योजना / ३

- ७१) केंद्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना - टॉप्स, साई पुरस्कृत प्रशिक्षण उपक्रम / १
७२) शालेय व महाविद्यालयीन स्तरावरील महाराष्ट्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना / २

७१) केंद्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना - टॉप्स, साई पुरस्कृत प्रशिक्षण उपक्रम

- १) केंद्र शासनातर्फे कोणकोणत्या योजनांना अनुदान दिले जाते.
अ) इनडोअर हॉल १७ X १७ X ७ मी.	ब) जलतरण तलाव ५० X २१
क) शुटिंग रेंज	ड) जलतरण तलाव २५ X १३ मीटर
- पर्यायी उत्तरे :
१) फक्त (अ) आणि (ब) साठी	२) फक्त (अ) आणि (क) साठी
३) फक्त (अ), (ब) आणि (क) साठी	४) (अ) ते (ड) मधील सर्व बाबींसाठी

७२) शालेय व महाविद्यालयीन स्तरावरील महाराष्ट्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना

- १) प्रत्येक राज्यात खेळांचा प्रचार व प्रसार कोणामार्फत केला जातो ?
१) संबंधित खेळांच्या संघटना	२) महाराष्ट्र ऑलिम्पिक असोसिएशन
३) भारतीय ऑलिम्पिक असोसिएशन	४) भारतीय क्रीडा प्राधिकरण
- २) महाराष्ट्र राज्य क्रीडा परिषदेच्या निधीतून राष्ट्रीय स्पर्धा आयोजनासाठी जास्तीत जास्त रु..... इतके अनुदान देण्यात येते.
१) रु. पाच लाख	२) रु. अडीच लाख	३) रु. दोन लाख	४) रु. एक लाख

केंद्र व राज्यशासनाचे क्रीडाविषयक पुरस्कार / ४

- ७३) जागतिक स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार
७४) राष्ट्रीय स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार / २
७५) महाराष्ट्र स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार / २

७४) राष्ट्रीय स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार

- १) राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्काराने सन्मानित झालेल्या महाराष्ट्रीयन खेळाडूचे नाव लिहा.
१) अजित वाडेकर २) सुनील गावस्कर ३) सचिन तेंडुलकर ४) रवी शास्त्री
- २) "एकलव्य पुरस्कार" कोणत्या खेळासाठी प्रदान करण्यात येतो ?
१) तिरंदाजी २) खोखो ३) रायफल शूटिंग ४) कबड्डी

७५) महाराष्ट्र स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार

- १) महाराष्ट्र शासनाने क्रीडा क्षेत्रातील खेळाडू व क्रीडा संघटनांसाठी "शिवछत्रपती शल्य क्रीडापुरस्कार योजना" केव्हा सुरु केली ?
१) १९६८-६९ २) १९६९-७० ३) १९६७-६८ ४) १९७०-७१
- २) महाराष्ट्र शासनाच्या क्रीडा विभागामार्फत प्रतिवर्षी किती क्रीडा मार्गदर्शकांना "दादोजी कोंडदेव" हा पुरस्कार दिला जातो ?
१) एक २) दोन ३) तीन ४) पाच

क्रीडाविषयक नियम / ७

- ७६) विविध खेळांची नियमावली / ३
७७) क्रीडाविषयक सामग्री / १
७८) क्रीडासाहित्य
७९) क्रीडांगण - प्रकार, वैशिष्ट्ये, स्टेडियम्स / ३

७६) विविध खेळांची नियमावली

- १) जिम्नॅस्टिक पुरुष गटात खेळाडूला खालील बाबी अनिवार्य असून त्या पूर्ण कराव्या लागतात.
१) चार बाबी २) पाच बाबी ३) सहा बाबी ४) आठ बाबी
- २) मिडले रिले (जलतरण) च्या स्टाईलचा योग्यक्रम लिहा.
१) बॅक स्ट्रोक - ब्रेस्ट स्ट्रोक - बटर फ्लाय - फ्री स्टाईल
२) बॅक स्ट्रोक - बटर फ्लाय - ब्रेस्ट स्ट्रोक - फ्री स्टाईल
३) बॅक स्ट्रोक - बटर फ्लाय - फ्री स्टाईल - ब्रेस्ट स्ट्रोक
४) ब्रेस्ट स्ट्रोक - बॅक स्ट्रोक - बटर फ्लाय - फ्री स्टाईल
- ३) महिलांच्या ४०० मी. अडथळा शर्यती (हर्डल्स) संख्या, अंतर व उंचीचा योग्य पर्याय लिहा.
हर्डल्स संख्या	अंतर	उंची
१) १०	३५ मीटर	७६ सें.मी.
२) १०	३५ मीटर	७६.२ सें.मी.
३) १०	४५ मीटर	७९ सें.मी.
४) १०	३५ मीटर	७७ सें.मी.

७७) क्रीडाविषयक सामग्री

- १) पुरुष भालाफेक स्पर्धेतील भाल्याचे वजन ग्रॅम असते.
१) ६०० २) ६५० ३) ७०० ४) ८००

७९) क्रीडांगण - प्रकार, वैशिष्ट्ये, स्टेडियम्स

- १) हॅण्डबॉल क्रीडांगणाची मापे काय ?
१) २५ X २० मीटर २) ३० X २५ मीटर ३) ३५ X २० मीटर ४) ४० X २० मीटर
- २) बांबूउडीच्या (पोल व्हॉल्ट) खड्ड्याची (लॅण्डिंग पीट) ची मापे लिहा.
१) ५ X ३ मीटर २) ४ X ३ मीटर ३) ५ X ५ मीटर ४) ५ X ४ मीटर
- ३) मैदानी क्रीडा स्पर्धेतील मेरेथॉन या रेसचे प्रमाणित अंतर किती आहे?
१) २६ मैल ३६५ यार्ड २) २६ मैल ३८५ यार्ड ३) २६ मैल ३८० यार्ड ४) २६ मैल ३७५ यार्ड

क्रीडा स्पर्धामधील विविध बाबी व उदभवणारी परिस्थिती / ९

- ८०) क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन - प्रकार, संयोजक व नियंत्रण समित्या / ३
८१) क्रीडा स्पर्धांचे उदघाटन व समारोप - क्रम, सहभागी व्यक्ती / २
८२) क्रीडा स्पर्धांचे व्यवस्थापन - सामनापत्रक, पंच, शिबिरे / २
८३) क्रीडा स्पर्धांवरम्यान उदभवणारी परिस्थिती / २

८०) क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन - प्रकार, संयोजक व नियंत्रण समित्या

- १) खेळाडूंना जास्तीतजास्त सामने खेळावयास मिळावेत म्हणून खालीलपैकी कोणत्या पद्धतीने सामने घ्यावेत ?
१) साखळी व बाद सामना पद्धती २) बाद सामना पद्धती
३) द्वि बाद सामना पद्धती ४) सामना पद्धती
- २) खालीलपैकी कोणती स्पर्धा कमी खर्चाची म्हणून ओळखली जाते ?
१) बाद पद्धती २) साखळी पद्धती
३) साखळी व बाद पद्धती ४) बाद व साखळी पद्धती
- ३) स्पर्धेच्या खालील समित्यांपैकी वरिष्ठ समिती कोणती ?
१) स्पर्धा आयोजन समिती २) तांत्रिक समिती ३) अर्थ समिती ४) क्रीडांगण समिती

८१) क्रीडा स्पर्धांचे उदघाटन व समारोप - क्रम, सहभागी व्यक्ती, शुभंकर

- १) ऑलिम्पिक स्पर्धेच्या ध्वजावरील पाच वर्तुळांचे रंग पाच प्रकारचे असण्याचे कारण काय ?
१) पाच रंग खंडाचे द्योतक आहे २) दिसायला सुंदर दिसतात
३) यापैकी एक तरी रंग प्रत्येक देशाच्या राष्ट्रध्वजात आहे ४) कुठलेही विशिष्ट कारण नाही

- २) स्पर्धेचे उद्घाटन खालीलपैकी कोणत्या क्रमाने केले जाते ?
- १) ज्योत पेटविणे, ध्वज फडकविणे, संचलन, शपथविधी
 - २) ध्वज फडकविणे, संचलन, ज्योत पेटविणे, शपथविधी
 - ३) संचलन, ध्वज फडकविणे, ज्योत पेटविणे, शपथविधी
 - ४) ध्वज फडकविणे, ज्योत पेटविणे, संचलन, शपथविधी

८२) क्रीडा स्पर्धांचे व्यवस्थापन - सामनापत्रक, पंच, शिबिरे

- १) एकूण-११ संघांनी भाग घेतला असल्यास सामनापत्रक तयार करताना किती संघांना सूट (बाय) द्यावी लागेल ?
- १) एक संघ
 - २) सहा संघ
 - ३) पाच संघ
 - ४) आठ संघ
- २) स्पर्धेचे सामना पत्रक (फिक्सचर) तयार करताना काय करावे ?
- १) मागील वर्षाच्या विजेत्यांना सीडिंग देऊन सामने ठरवावेत
 - २) चिठ्ठ्या टाकून सामने ठरवावेत
 - ३) सामना स्थळी उशिरा आलेल्या संघांना 'बाय' द्यावा
 - ४) स्पर्धेत प्रथमच सहभागी होणाऱ्या संघास प्रथम फेरीत 'बाय' देऊन सामनापत्रक तयार करावे

८३) क्रीडा स्पर्धांदरम्यान उदभवणारी परिस्थिती

- १) आंतरजिल्हा सामन्यांमध्ये काम करण्यासाठी खालीलपैकी कोणते पंच असावेत ?
- १) राज्य संघटनेचे अधिकृत पंच
 - २) जिल्हा संघटनांचे अधिकृत पंच
 - ३) शारीरिक शिक्षण शिक्षक
 - ४) आंतरराष्ट्रीय पंच
- २) स्पर्धेपूर्वी सर्व पंचांचे शिबिर घेतल्यास -
- १) त्यांच्या मनातील शंकांचे निरसन होईल
 - २) त्यांच्या मनात विविध शंका निर्माण होतील
 - ३) स्पर्धेतील बाद खेळाडूंची संख्या वाढेल
 - ४) स्पर्धेतील बाद खेळाडूंची संख्या कमी होईल

क्रीडा विज्ञान / २६

- ८४) क्रीडाशास्त्र / ३
- ८५) शारीरिक शिक्षण / ६
- ८६) अध्यापन, अध्ययन व व्यक्तीमत्त्वविकास / ५
- ८७) क्रीडा प्रशिक्षण व मार्गदर्शन / ७
- ८८) क्रीडा व्यवस्थापन / २
- ८९) प्रशिक्षण संस्था व क्रीडा विद्यापीठे / २
- ९०) क्रीडा मानसशास्त्र / १

क्रीडा विज्ञान / ३

- १) गोनिओमीटरचा उपयोग शारीरिक क्षमतेचा घटक मोजण्यासाठी केला जातो.
- १) शक्ती
 - २) गती
 - ३) लवचिकता
 - ४) श्वसन क्षमता

- २) कोपराच्या सांध्यातील प्रसारण हालचाल श्रेणी तरफेच्या तत्वावर होत असते.
१) प्रथम श्रेणी २) द्वितीय श्रेणी ३) तृतीय श्रेणी ४) यापैकी नाही
- ३) कोपर दुखावणे ही इजा हा खेळ खेळणाऱ्यांना होण्याची अधिक शक्यता असते.
१) हॉकी २) गोल्फ ३) फुटबॉल ४) टेबलटेनिस

शारीरिक शिक्षण/६

- १) ताकद वाढविण्याच्या पद्धती व खेळ प्रकार अनुक्रमे स्तंभ 'अ' व स्तंभ 'ब' मध्ये दिले आहेत. त्यांच्या योग्य जोड्या लावलेले उत्तर निवडा.

स्तंभ 'अ'

- अ) जास्तीत जास्त ताकद
ब) स्फोटक ताकद
क) दमयुक्त ताकद
ड) स्थिर व्यायाम पद्धती
- योग्य पर्याय निवडा.

- १) अ-I, ब-IV, क-III, ड-II
३) अ-III, ब-II, क-IV, ड-I

स्तंभ 'ब'

- I) कबड्डी
II) वजन उचलणे
III) उंच उडी
IV) शरीर सौष्ठव

- २) अ-II, ब-III, क-I, ड-IV
४) अ-I, ब-II, क-III, ड-IV

- २) 'सर्किट ट्रेनिंग' प्रशिक्षणाने कोणती ताकद विकसित होते?
१) स्फोटक ताकद २) जास्तीत जास्त ताकद
३) दमयुक्त ताकद ४) वरील कोणतीही ताकद विकसित होत नाही
- ३) खाली विधाने दिलेली आहेत.
अ) फक्त समाजशास्त्र हाच शारीरिक शिक्षणाचा पाया आहे.
ब) शारीरिक शिक्षण सामाजिक गुणांचा विकास करते.
- योग्य पर्याय निवडा.
१) (अ) व (ब) ही दोन्ही विधाने बरोबर आहेत
२) (अ) आणि (ब) ही दोन्ही विधाने खरी आहेत पण (ब) हे (अ) चे अचूक उत्तर नाही
३) (अ) खरे पण (ब) हे खोटे विधान आहे
४) (अ) खोटे पण (ब) हे खरे विधान आहे

- ४) खाली विधाने दिलेली आहेत.
(अ) सामाजिक कल्याण साधण्यासाठी शारीरिक शिक्षण मदत करते.
(ब) सामाजिक कल्याण साधण्यासाठी खेळ मदत करतात.
(क) सामाजिक कल्याण साधण्यासाठी क्रीडा मदत करतात.
(ड) सामाजिक कल्याण साधण्यासाठी व्यायाम मदत करतात. - योग्य पर्याय निवडा.

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (अ) बरोबर आहे २) (ब) आणि (ड) बरोबर आहेत
३) (अ), (ब) आणि (क) बरोबर ४) सर्व विधाने बरोबर आहेत

- ५) सामाजिक विकासाचे साधन म्हणून कोणती गोष्ट मानली जाते ?
१) सांघिक खेळ २) वैयक्तिक खेळ ३) प्रेक्षक ४) समीक्षक
- ६) खाली विधाने दिलेली आहेत -
अ) 'वाढ' ही संख्यात्मक बदलाची निदर्शक आहे.
ब) 'वाढ' सहजगत्या मोजता येते.
क) 'वाढ' दिसून येत नाही.
ड) 'वाढ' हे विकासाचेच एक अंग आहे.
- योग्य पर्याय निवडा.
१) (अ) हे बरोबर आहे २) (अ) व (क) हे बरोबर
३) (अ), (ब) व (ड) हे बरोबर ४) वरील सर्व विधाने बरोबर

अध्यापन, अध्ययन व व्यक्तीमत्त्वविकास /५

- १) अध्ययनाचे नियम ही या मानसशास्त्रज्ञाची निर्मिती आहे.
१) फ्रॉईड २) जे. बी. वॅटसन ३) कोहलर ४) थॉर्नडाईक
- २) 'प्रयत्न प्रमाद' या अध्ययन पद्धतीचा जनक खालीलपैकी कोण आहे ?
१) जॉन ड्युई २) रुसो ३) थॉर्नडाईक ४) गेस्टॉस्ट
- ३) खालीलपैकी कोणत्या जोड्या बरोबर आहेत ?
अ) प्रयत्न प्रमाद पद्धती-थॉर्नडाईक ब) अभिसंधित प्रतिक्रिया पद्धती-पॅव्हलॉव्ह
क) मर्मदृष्टीमूलक पद्धती-जे. बी. वॅटसन ड) निरीक्षण व अनुकरण पद्धती-कोहलर
- योग्य पर्याय निवडा.
१) (अ), (ब) व (क) २) केवळ (अ) ३) (ड) आणि (क) ४) (अ) आणि (ब)
- ४) व्यक्तिमत्त्वाचे अंतर्मुखी आणि बहिर्मुखी हे दोन प्रकार आहेत, असे या मानसशास्त्रज्ञाने सांगितले.
१) क्रेश्मर २) जंग ३) शेल्डन ४) गॅलन
- ५) व्यक्तिभेदाच्या प्रकारांपैकी कोणता प्रकार सहजगत्या दृष्टीस पडतो ?
१) मानसशास्त्रीय भेद २) शारीरिक भेद ३) भावनिक भेद ४) सांस्कृतिक भेद

क्रीडा प्रशिक्षण व मार्गदर्शन /७

- १) कोचिंग म्हणजे
अ) खेळाडूला प्रावीण्य मिळविण्याच्या दृष्टीने मार्गदर्शन करणे ब) खेळ खेळणे
क) खेळाडूंना खेळांचे नियम व तंत्र शिकविणे ड) खेळाडूंचे मनोरंजन करणे
- पर्यायी उत्तरे :**
१) (अ) आणि (क) बरोबर २) (अ) बरोबर
३) (क) आणि (ड) बरोबर ४) (ब) आणि (क) बरोबर

- ७) प्रशिक्षण भार हा खेळाडूस खालील कारणांसाठी दिला जातो.
अ) कौशल्यात सुधारणा होण्यासाठी
ब) कौशल्य कायम राहण्यासाठी
क) कौशल्यस्तर स्थिर ठेवण्यासाठी
ड) कौशल्य चांगल्याप्रकारे आत्मसात होण्यासाठी
- योग्य पर्याय निवडा.
१) (अ) आणि (ब) बरोबर आहेत
२) (ब) आणि (क) बरोबर आहेत
३) (क) आणि (ड) बरोबर आहे
४) (अ), (ब), (क) आणि (ड) या चारही या कारणांसाठी

क्रीडा व्यवस्थापन / २

- १) आवश्यक क्रीडासाहित्य त्वरित सापडावे म्हणून काय करावे?
१) त्याची रजिस्टरमध्ये नोंद करावी
२) प्रत्येक प्रकारच्या क्रीडा साहित्यासाठी वेगवेगळी कपाटे असावीत
३) साहित्य कपाटात न ठेवता उघड्यावर ठेवावे
४) वरीलपैकी काहीही करू नये
- २) क्रीडासाहित्य खरेदी करताना खालीलपैकी काय करावे?
१) दुकानात प्रत्यक्ष जाऊन खरेदी करावे
२) स्वस्त दराने मिळत असल्यास बाहेर गावाहून खरेदी करावे
३) मंजूर केलेल्या निवेदेतील नमुन्याप्रमाणेच खरेदी करावे
४) जे विक्रेते कमिशन देतील त्यांचे कडूनच खरेदी करावे

प्रशिक्षण संस्था व क्रीडा विद्यापीठे / २

- १) भारतातील पहिली शारीरिक शिक्षण संस्था.....या ठिकाणी स्थापन झाली.
१) दिल्ली
२) मुंबई
३) मद्रास
४) पतियाळा
- २) राज्यात क्रीडापीठांतर्गत उद्योन्मुख खेळाडूंच्या प्रशिक्षणासाठी सुरु करण्यात आलेल्या केंद्राचे नाव लिहा.
१) क्रीडा प्रबोधिनी
२) क्रीडाशाळा
३) प्रशिक्षण केंद्र
४) शारीरिक शिक्षण

क्रीडा मानसशास्त्र / १

- १) क्रीडा मानसशास्त्र हे खेळाडूंच्या चा अभ्यास करणारे शास्त्र आहे.
१) मनाचा
२) बोधावस्थेचा
३) वर्तनाचा
४) आत्म्याचा

(८) बुद्धिमत्ता चाचणी / १५

- ९१) संख्या आणि वर्णमालिका, सांकेतिक भाषा, साम्य, तुलना, वर्गीकरण / १४
९२) मशीन इनपुट आणि चिन्हे, गणितीय तर्क, परिच्छेदांवरून निष्कर्ष काढणे
९३) विधाने आणि युक्तिवाद, विधाने आणि गृहितके, विधाने आणि निष्कर्ष
९४) बैठक व मांडणी व्यवस्था, नातेसंबंध

९५) आकृत्यांवरील प्रश्न, घनावरील प्रश्न / १

९६) संख्याप्रणाली - लसावि, मसावि, वर्गमूळ आणि घनमूळ

९७) बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश अपूर्णांक, सरासरी, संभाव्यता, टक्केवारी, गुणोत्तर आणि प्रमाण

९८) वेळ आणि अंतर, रेल्वे, बोट आणि जलप्रवाह, काळ आणि काम

९९) नफा आणि तोटा, विक्री आणि खरेदी, साधे आणि चक्रवाढ व्याज

१००) भूमिती - क्षेत्रफळ, घनफळ आणि परिमिती, घड्याळ, कॅलेंडर, वय, दिशानिर्देश, वेन आकृत्यांवरील समस्या

९१) संख्या आणि वर्णमालिका, सांकेतिक भाषा, साम्य, तुलना, वर्गीकरण

१) खालील क्रम वाचून गाळलेल्या जागी योग्य अंक भरा.

५, १०, ३०, १२०,

१) १२००

२) २१०

३) ६००

४) यापैकी नाही

२) खालीलपैकी कोणती संख्या इतर संख्यांच्या गटातील नाही?

१२, ४९, ४५, २३०

१) १२

२) ४९

३) ४५

४) २३०

३) रिकाम्या जागी योग्य अंक भरा.

६४, ४, २१६, ६,, ८

१) २८०

२) ३४३

३) ५१२

४) ७२९

४) ECD - IGH - MKL - QOP - ?

१) STU

२) QST

३) UST

४) QRP

५) पुढील क्रम पूर्ण करा.

WS, VU, UW, ?

१) SV

२) TS

३) TY

४) UV

६) प्रश्नचिन्हांच्या ठिकाणी येणारी अक्षरे कोणती?

M, A, L, B, K, C, J, ?

१) KD

२) ID

३) DI

४) DH

७) एका विशिष्ट सांकेतिक भाषेत PAVE हा शब्द PBXH असा लिहितात तर त्याच सांकेतिक भाषेत RUST हा शब्द कसा लिहिला येईल ?

१) PVUW

२) RBXH

३) RVUW

४) PUST

८) एका सांकेतिक लिपीत ADEGI हे असे ९६१३५ लिहितात तर त्याच लिपीत BADGE कसे लिहितात?

१) ८६३१९

२) ८६९१३

३) ८९६३१

४) ८१९६३

९) जर BEING हा शब्द CD असा लिहिला आणि BEHOLD हा शब्द CE असा लिहिला, तर त्याच संकेतानुसार HOLDING हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?
१) CDE २) CED ३) DE ४) ED

१०) जर SAD हा शब्द सांकेतिक भाषेत २२ - ४ - ७ असा लिहिला जातो. तर NATION या शब्दासाठी योग्य सांकेतिक पर्याय कोणता?
१) १७ - ४ - २२ - १२ - १८ - १७ २) १७ - ४ - २३ - १२ - १८ - १७
३) १७ - ४ - २२ - ११ - १८ - १७ ४) १७ - ४ - २३ - १२ - १९ - १७

११) जर K = ११ आणि N = १४ असेल तर 'KANE' चे अंकात्मक रूपांतर कसे कराल ?
१) ११ - १५ - १४ - १ २) ११ - १ - १४ - ५
३) ११ - ५ - १ - १४ ४) ११ - ५ - १४ - १

१२) मालिका पूर्ण करा.
AF : IK :: LQ : ?

१) MO २) TV ३) RS ४) OR

१३) जर ACEG : १३५७, तर BDFH : ?

१) ८६४२ २) ६८२४ ३) ४२६८ ४) २४६८

१४) जर EFGH : HGFE :: MNOP : ?

१) NOPM २) PONM ३) NOMP ४) MONP

९५) आकृत्यांवरील प्रश्न, घनावरील प्रश्न

१) खालील क्रमानुसार पुढील आकृती कोणती ?

पर्यायी उत्तरे :

१) २) ३) ४)

उत्तरे : शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागातील क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय

तालुका क्रीडा अधिकारी परीक्षा

(१) राज्य, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या चालू घडामोडी / ३

१) जागतिक राजकीय घटना

१-२

७) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती

१-२

९) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना

१-२

(२) भारतीय स्वातंत्र्य लढा व आधुनिक भारताचा इतिहास महाराष्ट्रासह / २

१२) ब्रिटिश प्रशासन - गव्हर्नर जनरल्स आणि व्हाईसरॉयांची भूमिका

१-१

१४) सामाजिक धार्मिक सुधारणा, शिक्षण आणि प्रेस

१-३

(३) भारत व महाराष्ट्र राज्यव्यवस्था / २

२७) स्थानिक स्वराज्य संस्थांची उत्क्रांती, ७३ वी आणि ७४ वी दुरुस्ती, जिल्हा प्रशासन

१-३

२८) ग्रामपंचायत, तालुका पंचायत, जिल्हा परिषद आणि ग्रामविकास

१-४

(४) भारतीय अर्थव्यवस्था व विविध बाबीशी निगडीत मुद्दे / ३

३३) कृषी - ग्रामीण विकास आणि सहकार क्षेत्र

१-३

३४) उद्योग - पायाभूत सुविधा आणि सेवा क्षेत्र, विदेशी व्यापार, बँकिंग

१-१

३९) विविध वंचित गटांच्या संदर्भात सर्वसमावेशकता

१-४

(५) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान / ९

४१) गतीशास्त्र, उष्णता, लहरी - प्रकाश, ध्वनी, विद्युतचुंबकीय लहरी

१-२ २-३

४९) मानवी शरीर प्रणाली - चेतासंस्था, रक्ताभिसरण, पचन व उत्सर्जन संस्था, स्नायू व अस्थि

१-४ २-१ ३-२ ४-३ ५-२

५०) आरोग्य आणि रोग - रोगप्रसार व कारक घटक, रोगनिदान, उपचार आणि कार्यक्रम, अन्न आणि पोषण

१-४ २-३ ३-२

(६) महाराष्ट्र, भारत व जगाचा भूगोल महाराष्ट्राच्या भारांशासह / २

५८) महाराष्ट्राचा भौतिक भूगोल - सह्याद्री आणि त्याच्या पर्वतरांगा, नद्या आणि धरणे, खडक, माती, पीके

१-१

५९) महाराष्ट्राचा सामाजिक व राजकीय भूगोल

१-१

(७) क्रीडा क्षेत्राविषयक माहिती

महत्त्वाच्या क्रीडा स्पर्धा / ८

६१) जागतिक क्रीडा स्पर्धा - आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये

१-२ २-३ ३-३ ३-४ ४-२ ५-४

६२) राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धा - आयोजन स्थळ, वर्ष, यंत्रणा, वैशिष्ट्ये

१-४ २-४

खेळाडूंनी विविध स्पर्धांमध्ये नोंदविलेले विक्रम / २

६५) जागतिक स्तरावरील विक्रम - वैयक्तिक, सांघिक

१-४

६७) प्रसिद्ध खेळाडू व त्यांची कामगिरी

१-३

नामवंत खेळाडूंची आत्मचरित्रे / ३

६९) खेळाडूंचे योगदान व बहुमान

१-२ २-१

७०) क्रीडाप्रकार आणि प्रसिद्ध खेळाडू

१-४

केंद्र व राज्यशासनाच्या क्रीडाविषयक योजना / ३

७१) केंद्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना - टॉप्स, साई पुरस्कृत प्रशिक्षण उपक्रम

१-४

७२) शालेय व महाविद्यालयीन स्तरावरील महाराष्ट्र शासनाच्या क्रीडाविषयक योजना

१-४ २-१

केंद्र व राज्यशासनाचे क्रीडाविषयक पुरस्कार / ४

७४) राष्ट्रीय स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार

१-३ २-१

७५) महाराष्ट्र स्तरावरील क्रीडाविषयक पुरस्कार

१-२ २-२

क्रीडाविषयक नियम / ७

७६) विविध खेळांची नियमावली

१-३ २-२ ३-२

७७) क्रीडाविषयक सामग्री

१-४

७९) क्रीडांगण - प्रकार, वैशिष्ट्ये, स्टेडियम्स

१-४ २-३ ३-२

क्रीडा स्पर्धामधील विविध बाबी व उदभवणारी परिस्थिती / ९

८०) क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन - प्रकार, संयोजक व नियंत्रण समित्या

१-१ २-१ ३-१

८१) क्रीडा स्पर्धांचे उदघाटन व समारोप - क्रम, सहभागी व्यक्ती, शुभंकर

१-१ २-३

८२) क्रीडा स्पर्धांचे व्यवस्थापन - सामनापत्रक, पंच, शिबिरे

१-३ २-४

८३) क्रीडा स्पर्धांकरम्यान उदभवणारी परिस्थिती

१-२ २-१

क्रीडा विज्ञान / २६

क्रीडा विज्ञान / ३

१-२ २-१ ३-४

शारीरिक शिक्षण / ६

१-२ २-३ ३-४ ४-३ ५-१ ६-३

अध्यापन, अध्ययन व व्यक्तीमत्त्वविकास / ५

१-२ २-३ ३-४ ४-२ ५-२

क्रीडा प्रशिक्षण व मार्गदर्शन / ७

१-१ २-४ ३-३ ४-१ ५-४ ६-४ ७-४

क्रीडा व्यवस्थापन / २

१-१ २-१

प्रशिक्षण संस्था व क्रीडा विद्यापीठे / २

१-४ २-१

क्रीडा मानसशास्त्र / १

१-३

(८) बुद्धिमत्ता चाचणी / १५

९१) संख्या आणि वर्णमालिका, सांकेतिक भाषा, साम्य, तुलना, वर्गीकरण

१-३ २-२ ३-३ ४-३ ५-४ ६-३ ७-३ ८-३ ९-४ १०-२
११-२ १२-२ १३-४ १४-२

९५) आकृत्यांवरील प्रश्न, घनावरील प्रश्न

१-३